

Europeiska
kommissionen

ISSN 2467-0650

ACCESS CITY -priset 2023

Exempel på de bästa
metoderna för att göra
EU-städer mer tillgängliga

#EUACCESSCITY

Social Europe

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2023

© Europeiska unionen, 2023

Vidareutnyttjandet av Europeiska kommissionens handlingar regleras enligt kommissionens beslut 2011/833/EU av den 12 december 2011 om vidareutnyttjande av kommissionens handlingar (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39). Om inte annat anges får detta dokument vidareutnyttjas enligt villkoren i licensen Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Detta innebär att vidareutnyttjande är tillåtet förutsatt att källa anges på lämpligt sätt liksom eventuella förändringar.

Tillstånd för användning eller mångfaldigande av delar som inte ägs av Europeiska unionen kan behöva sökas direkt från respektive upphovsrättsinnehavare.

Omslagsbild, © iStock.com/Johan Karlsson; Page 2, © Easy-to-read.eu; Page 3, © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; © BR0.vector/Shutterstock.com; © GoodStudio/Shutterstock.com; © Naumova Marina/Shutterstock.com; © Easy-to-read.eu; © 777 Bond vector/Shutterstock.com; Page 4, © KatyGr5/Shutterstock.com; © Image by Memed_Nurrohmad from Pixabay; © Naumova Marina/Shutterstock.com; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; Page 5, © GoodStudio/Shutterstock.com; © Natty_Blissful/Shutterstock.com; © GoodStudio/Shutterstock.com; © mentalmind/Shutterstock.com; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; Page 6, © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; © Peter Hermes Furian/Shutterstock.com; © Artishok/Shutterstock.com; Page 7, © Artishok/Shutterstock.com; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; © Image by Memed_Nurrohmad from Pixabay; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; Page 8, © Image by OpenClipart-Vectors from Pixabay; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; Page 9, © Easy-to-read.eu; © Image by Memed_Nurrohmad from Pixabay; © Image by Mohamed Hassan from Pixabay; Page 10, © European Union; © iStock.com/Johan Karlsson; © Lucy Left/Shutterstock.com; © Matej Kastelic/Shutterstock.com; © Creativika Graphics/stock.adobe.com; Page 12, © European Union; Page 15, © iStock.com/Johan Karlsson; Page 16 and 18, © Elin Brännström; Page 19, © Lucy Left/Shutterstock.com; Pages 20 and 21, © Bernardo Jordano de la Torre; Page 22, © Matej Kastelic/Shutterstock.com; Page 23, © Tatjana Čampelj; Page 24, © Ljubljana by Wheelchair; Page 25, Joseph Creamer; Pages 26 and 27, © Susana Fajardo Bautista; Page 28, © canadastock/Shutterstock.com; Pages 29 and 30 © Lukas Kapfer; Page 31, © BearFotos/Shutterstock.com; Page 32, © Sylvain Frappat, © Auriane-Poillet; Page 33, © Auriane-Poillet

Print ISBN 978-92-68-01328-1 ISSN 2599-9044 doi:10.2767/693162 KE-BL-23-001-SV-C

PDF ISBN 978-92-68-01316-8 ISSN 2467-0650 doi:10.2767/327810 KE-BL-23-001-SV-N

Innehåll

Access City-priset 2023.....	2
Vi hyllar vinnarna av Access City-priset.....	10
Förord.....	12
Inledning.....	14
Vinnare – Skellefteå	15
Andra plats – Córdoba	19
Tredje plats – Ljubljana	22
Särskilt omnämnande för informations- och kommunikationsteknik (IKT) – Mérida	25
Särskilt omnämnande för bebyggd miljö – Hamburg	28
Särskilt omnämnande för transport – Grenoble	31
Deltagare i Access City-priset 2024.....	34

Access City-priset 2023

Lättläst version

Vilka är vi?

Vi är Europeiska kommissionen.

Europeiska kommissionen utarbetar lagförslag som skulle kunna göra Europa bättre

Bland annat arbetar vi för att göra saker och tjänster i Europa tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar och andra medborgare.

För att lyckas med detta samarbetar vi med organisationer verksamma inom funktionsvariationsområdet i Europa, såsom **European Disability Forum**.

Varje år arbetar vi till exempelvis tillsammans för att genomföra **Access City-priset**.

Vad är Access City-priset?

Access City-priset är ett pris som varje år delas ut till städer som arbetar hårt för att vara tillgängliga.

En stad är tillgänglig när alla människor kan bo i den och använda alla saker och tjänster utan problem.

Till exempel är en stad tillgänglig när alla människor enkelt kan:

- ta bussen eller tunnelbanan till arbetet
- använda biljettautomater för att köpa en biljett
- röra sig på gatorna eller ta sig in i offentliga byggnader såsom sjukhus och myndigheter
- få information på sätt som de kan läsa och förstå.

Detta är viktigt för alla människor, men särskilt för personer med funktionsnedsättning och äldre personer.

Ofta är saker som byggnader, transport och information inte tillgängliga för dem.

Om saker inte är tillgängliga så kan de inte delta i samhället på samma sätt som andra människor.

Till exempel, om byggnader inte har ramper så kan inte personer i rullstol ta sig in i dem.

Om information inte är lätt att läsa så kanske personer med intellektuella funktionsnedsättningar och andra människor inte kan förstå den.

Så Access City-priset är en möjlighet för städer i Europa att visa vad de gjort för att bli tillgängliga för alla människor.

Access City-priset startade 2010 för att påminna städer om hur viktigt det är att vara tillgängliga för alla människor.

Vilken stad vann Access City-priset 2023?

Staden som vann Access City-priset år 2023 är **Skellefteå i Sverige**.

Skellefteå vann Access City-priset för att de fortsätter arbeta på att göra saker och tjänster tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar och andra medborgare.

I Skellefteå är det bland annat så att:

- lekplatser, parker och gator är tillgängliga och alla kan röra sig i staden utan problem

- blinda personer får information på sina telefoner om möjliga faror på gatorna så att de kan röra sig på ett säkert sätt

- bussarna har ramper så att personer som sitter i rullstol enkelt kan använda dem. Bussarna har ljudmeddelanden så att blinda personer kan höra praktisk information om sin resa. Det finns även skärmar så att döva personer kan läsa informationen på skärmarna

- staden erbjuder unga personer med intellektuella funktionsnedsättningar utbildning i att använda teknik och att leva självständigt.

Skellefteå fick 150 000 euro som vinnare av Access City-priset år 2023.

Följande två städer kom på andra och tredje plats i tävlingen:

- **Córdoba i Spanien** kom på andra plats och fick 120 000 euro.
- **Ljubljana i Slovenien** kom på tredje plats och fick 80 000 euro.

Nästa Access City-pris delas ut 2024.

Vilka städer kan delta?

Alla städer kan inte delta i Access City-priset. Städerna som kan delta i Access City-priset måste:

- ligga i länder som är en del av Europeiska unionen. **Europeiska unionen** är en grupp med 27 länder i Europa som gått samman för att förbättra livet för människor.

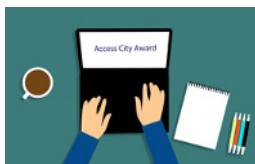

- ha fler än 50 000 invånare. Om ett land har mindre än 2 städer med så många invånare så kan 2 eller fler mindre städer samarbeta. Om deras sammanlagda befolkning överstiger 50 000 invånare så kan de delta i Access City-priset.

- Staden som vann Access City-priset ett år kan inte ansöka igen året därpå.

Hur kan städer delta?

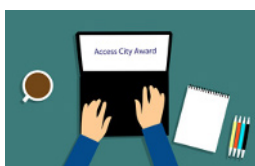
Städer som vill delta i nästa Access City-pris kan ansöka på nätet när ansökningsperioden börjar. Myndighetspersonerna som förvaltar dessa städer och tar viktiga beslut för dem ska fylla i ett formulär på internet.

I formuläret ska de:

- ange varför de anser att deras stad bör vinna Access City-priset
- ge exempel på och visa hur deras stad arbetar på att göra den tillgänglig för alla människor
- berätta hur de planerar att fortsätta med detta arbete i framtiden.

Du hittar mer information på vår webbplats på:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Där kommer vi snart att ange när ansökningsperioden börjar. När ansökningsperioden börjar kan städer fylla i formuläret och delta i nästa omgång av Access City-priset. Så håll ett öga på vår webbplats för att hitta denna information!

Hur väljer vi vinnaren?

När städerna ansökt om Access City-priset går en grupp människor igenom deras ansökningar och väljer vinnaren

I varje land finns det en grupp människor som går igenom ansökningarna från städerna i landet. De väljer ut upp till 3 städer som de bästa kandidaterna för landet.

Därefter går en annan grupp människor i Europa igenom dessa städers ansökningar och väljer ut den som är den bästa kandidaten av dem alla. Denna stad vinner Access City-priset för det året.

Personer med funktionsnedsättningar och äldre personer utgör en del av dessa grupper. Bland annat kontrollerar de huruvida städer har tillgängliga:

- byggnader och gator,
- bussar och tunnelbanor,
- biljettautomater och uttagsautomater,
- webbplatser och annan teknik som människor använder för att kommunicera,

- information som är lätt att läsa och förstå för alla.

De tar reda på vilken av dessa städer som är bäst på att göra dessa saker mer tillgängliga för alla människor. Den staden vinner Access City-priset.

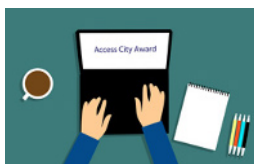
När får vinnaren sitt pris?

I slutet av 2023 kommer vi att ha ett stort möte i Bryssel för att tala om rättigheterna hos personer med funktionsnedsättningar. Under detta möte meddelar vi även vilken stad som vinner Access City-priset år 2024.

Vi överlämnar Access City-priset till denna stad.

Mer information

Om du vill ha mer information så kan du besöka vår webbplats på:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Om du har frågor så kan du skicka ett e-postmeddelande till oss på:
secretariat@accesscityaward.eu.

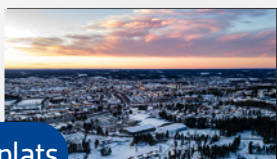
Ursula von der Leyen

Europeiska kommissionens ordförande

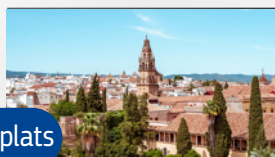
Vi hyllar vinnarna av Access City-priset

Stadslivet ska vara tillgängligt för alla. För att göra det möjligt för var och en av oss att fullt ut delta i alla delar av stadslivet behöver vi originella och effektiva lösningar likt dem som "Access City Award"-vinnande städer implementerat. Exempel som dessa visar den integrerande kraften i vårt europeiska samhälle.

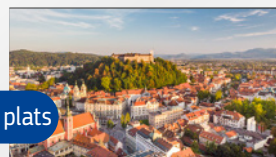
Vinnare av Access City-priset 2023

1:a plats

Skellefteå, Sverige

2:a plats

Córdoba, Spanien

3:a plats

Ljubljana, Slovenien

Särskilda omnämningen
Informations- och
kommunikationsteknik

Mérida, Spanien

Särskilda omnämningen
Bebyggd miljö

Hamburg, Tyskland

Särskilda omnämningen
Transport

Grenoble, Frankrike

Tidigare vinnare av Access City-priset

År	1:a plats	2:a plats	3:e plats	Särskilt omnämmande	Särskilt omnämmande	Särskilt omnämmande	Särskilt omnämmande
2022	Luxemburg, Luxemburg	Helsingfors, Finland	Barcelona, Spanien	Porto, Portugal	Palma, Spanien	Leuven, Belgien	-
2021	Jönköping, Sverige	Bremerhaven, Tyskland	Gdynia, Polen	Poznań, Polen	Komotini, Grekland	Florens, Italien	-
2020	Warsawa, Polen	Castellón de la Plana, Spanien	Skellefteå, Sweden	Evreux, Frankrike	Tartu, Estland	Chania, Grekland	-
2019	Breda, Nederländerna	Evreux, Frankrike	Gdynia, Polen	Vigo, Spanien	Kaposvár, Ungern	Viborg, Danmark	Monteverde, Italien
2018	Lyon, Frankrike	Ljubljana, Slovenien	Luxemburg, Luxemburg	Viborg, Danmark	-	-	-
2017	Chester, Storbritannien och Nordirland	Rotterdam, Nederländerna	Jūrmala, Lettland	Lugo, Spanien	Skellefteå, Sverige	Alessandria, Italien	Funchal, Portugal
2016	Milano, Italien	Wiesbaden, Tyskland	Toulouse, Frankrike	Vasa, Finland	Kaposvár, Ungern	-	-
2015	Borås, Sverige	Helsingfors, Finland	Ljubljana, Slovenien	Arona, Spanien	Luxemburg, Luxemburg	Logroño, Spanien	Budapest, Ungern
2014	Göteborg, Sverige	Grenoble, Frankrike	Poznań, Polen	Belfast, Storbritannien och Nordirland	Dresden, Tyskland	Burgos, Spanien	Málaga, Spanien

År	Vinnare	Andra plats	Andra plats	Andra plats	Särskilt omnämmande	Särskilt omnämmande	Särskilt omnämmande	Särskilt omnämmande
2013	Berlin, Tyskland	Nantes, Frankrike	Stockholm, Sverige	-	Gdynia, Polen	Bilbao, Spanien	Pamplona, Spanien	Tallaght, Irland
2012	Salzburg, Österrike	Krakow, Polen	Marburg, Tyskland	Santander, Spanien	Terrassa, Spanien	Ljubljana, Slovenien	Olomouc, Tjeckien	Grenoble, Frankrike
2011	Ávila, Spanien	Barcelona, Spanien	Köln, Tyskland	Åbo, Finland	Barnsley, Storbritannien och Nordirland	Dublin, Irland	Grenoble, Frankrike	Malmö, Sverige

Helena Dalli

EU-kommissionsledamot för jämställdhet

Förord

Tillgänglighet är en möjliggörare för rättigheter, autonomi, jämlikhet, självständigt levande och frihet.

Det är en förutsättning för att de 87 miljoner personer med funktionsnedsättning i Europa och de med nedsatt rörlighet fullt ut ska kunna delta i livets alla områden.

Jag har nöjet att presentera broschyren Access City-priset 2023 i vilken vi hyllar årets vinnares goda metoder och uppmuntrar fler europeiska städer att vidta åtgärder för att tillhandahålla en hinderfri miljö för alla.

En av fyra vuxna i Europa har någon form av funktionsnedsättning, mer än en femtedel av EU:s befolkning är 65 år eller äldre och cirka 75 % av alla européer bor i städer. Att göra städer tillgängliga är viktigt eftersom det gynnar alla och bidrar till att skapa blomstrande och inkluderande miljöer. Genom att sätta tillgänglighet högt på dagordningen visar städer sitt engagemang för att implementera konkreta lösningar som förbättrar människors liv.

Under det senaste årtiondet har EU kommit långt i tillgänglighetsarbetet. Det finns dock fortfarande miljontals personer med funktionshinder som upplever strukturell diskriminering och hinder dagligen i sina liv, till exempel när de försöker få tillgång till information, byggnader, stadsmiljön och transporter.

Det är därför tillgänglighet är en hörnsten i EU:s strategi för rättigheter hos personer med funktionsnedsättning 2021–2030 och vi måste säkerställa att det förblir en prioritet på alla nivåer, inklusive i medlemsstaterna.

Med Access City-priset erkänner Europeiska kommissionen städernas engagemang i EU när det kommer till att undanröja hinder och utforma och tillhandahålla tillgänglighet. Era ansträngningar bidrar till att skapa en jämlikhetsunion.

Jag gratulerar Skellefteå till att ha tilldelats Access City-prisets 1:a plats 2023. Ert starka övervaknings- och utvärderingssystem, ert ekonomiska stöd till organisationer för personer med funktionsnedsättningar och ert fokus på tillgänglig informations- och kommunikationsteknik (IKT) visar ert fortsatta engagemang för tillgänglighet.

Inledning

Access City-priset uppmärksammar europeiska städers arbete i att bli mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. Priset är en möjlighet för städer att visa hur de kan förändra sina medborgares upplevelser genom att eliminera hinder och bli en ledstjärna för goda metoder för andra länder att eftersträva.

Tillgängliga städer ger personer med funktionsnedsättningar möjlighet att leva sitt dagliga liv utan hinder och på samma villkor som andra. Tillgänglighet har ett stort tillämpningsområde som påverkar alla aspekter av stadslivet, från kollektivtrafik och infrastruktur till administration, fritid och webbtjänster. Tillgängliga städer är även lättare att navigera för personer med begränsad rörlighet såsom äldre personer, personer med barnvagn, och personer med tillfälliga funktionsnedsättningar.

Access City-priset är öppet för alla EU-städer med fler än 50 000 invånare. Alla kandidater utvärderas först av en nationell jury. Därefter bedöms de utvalda ansökningarna av en EU-jury bestående av tillgänglighetsexperter som utser vinnaren av första plats samt vinnarna av andra och tredje plats.

Varje år ger EU-juryn även ett "särskilt omnämnande"-pris till städer som varit exceptionellt framgångsrika inom ett specifikt område. I år gav juryn särskilda omnämnen för informations- och kommunikationsteknik, bebyggd miljö och transport.

An aerial photograph of Skellefteå, Sweden, during a vibrant sunset. The city is covered in snow, and the sky is filled with orange and pink clouds. The text "Vinnare" is overlaid in white on a dark blue curved background at the bottom left of the image.

Vinnare

73 000 invånare

Skellefteå

Sverige

Skellefteå (en kuststad i norra Sverige) är en del av Västerbotten, vilket innebär att vintern medför utmaningar för tillgängligheten. Sedan Skellefteå kom på tredje plats i Access City-priset år 2020 har staden fortsatt prioritera tillgänglighet och övervägt hur staden kan göras mer tillgänglig med ett starkt övervaknings- och utvärderingssystem.

Strategiskt arbete med stark beslutsamhet och rätt fokus fungerar. Det gör det möjligt för människor att vara aktiva, säkerställer delaktighet och tar oss mot ett mer jämlikt och starkare samhälle. Genom att arbeta tillsammans ökar vi förändringarna för att skapa ett mer inkluderande Skellefteå, för en framtid som inte nöjer sig med något annat än full tillgänglighet.

Elin Brännström, delaktighetssamordnare på Skellefteå kommun

Tillgänglighet för alla på alla områden

Skellefteås kommunala strategi för tillgänglighet och deltagande (*Ett Skellefteå för alla 2015–2025*) genomförs på högsta nivå av kommunfullmäktige. Det övergripande målet är fullt deltagande på alla nivåer i samhället för alla medborgare. Detta realiseras inom tre fokusområden: ökad tillgänglighet, ökad medvetenhet, och bättre utbildning och arbeten för personer med funktionsnedsättningar.

Skellefteå har en systematisk och heltäckande strategi för tillgänglighet, inklusive alla byggplaner och offentliga upphandlingar, samt den kommunala policyn om tillgängliga allmänna utrymmen. Denna policy syftar till att öka samstämmigheten i tillgänglighetsåtgärder i staden över flera områden såsom övergångsställen, taktila gångspår och busshållplatser.

Dessutom använder Skellefteå medel från sitt tidigare Access City-pris för att ytterligare förbättra tillgängligheten. Specifika åtgärder som genomförs under vintersäsongen visar hur staden strävar efter att vara öppen för alla året runt.

Gatukorsningar och taktila gångstråk i Skellefteå gör staden säkrare och mer tillgänglig

Ett starkt system för fortsatt förbättring

Skellefteås övervaknings- och utvärderingssystem är en särskild höjdpunkt i stadens fortsatta engagemang för tillgänglighet. Jurymedlemmarna noterade att få kommuner arbetar med övervakning och utvärdering och var överens om att mätning av framsteg över tid är en viktig aspekt för att uppmuntra anställda inom offentlig förvaltning till att prioritera tillgänglighet.

Finansiering för att stödja bättre representation och tillgängliga faciliteter och tjänster

Skellefteå har 850 civilsamhällsorganisationer varav 30 representerar personer med funktionsnedsättningar. Alla medlemsorganisationer kan söka ekonomiskt stöd från kommunen och det finns generösa medel för representativa organisationer. Subventioner är även tillgängliga för organisationer som strävar efter att göra sina övergripande tjänster och faciliteter mer tillgängliga.

Att öka medvetenheten bland personal och politiker

Skellefteå kommun har som mål att bygga upp kunskap och öka medvetenheten genom en ny, lokalt utvecklad interaktiv utbildningskurs om FN:s konvention om rättigheter hos personer med funktionsnedsättningar. Kursen är obligatorisk för alla kommunanställda och 62 kommunpolitiker deltog hösten 2022.

Teknik är en nyckel till staden för personer med funktionsnedsättningar

Skellefteå kommun och företrädare för personer med funktionsnedsättning har samarbetat med turistbyrån Visit Skellefteå för att synliggöra tillgängliga boenden och lokaler. Detta innefattar en inventering av tillgänglighetsnivåerna i offentliga lokaler som finns på kommunens webbplats.

Offentliga lekplatser och gator i Skellefteå är lättillgängliga med taktila informationsskyltar och markvärme för att säkerställa att snö och is inte utgör en fara för personer med funktionsnedsättning och andra medborgare. Stadsparken och det närliggande älvmrådet är funktionella och tillgängliga mötesplatser med taktila gångstråk, sittplatser, utomhushiss och flera taktila kartor. Bussarna i Skellefteås kollektivtrafiknät är utrustade med låga golv/instieg som sänks till trottoarhöjd, ramper, textskärmar och ljudmeddelanden.

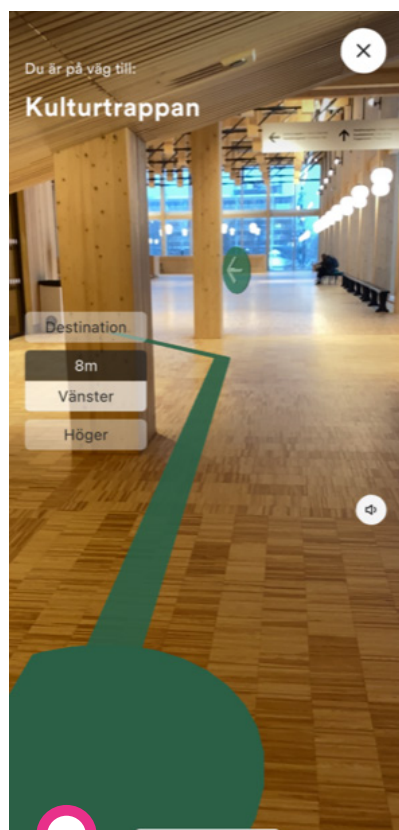
Det politiska engagemanget för tillgänglighet och inkludering av alla invånare är en nyckel till vår framgång. Vi tror även starkt på universell design och på att göra saker rätt från början. Saker som fungerar för personer med funktionsnedsättning är nästan alltid lite mer praktiska för oss andra också. Vårt mål är inte att skilja på frågor om tillgänglighet och inkludering av personer med olika förmågor utan att integrera dessa perspektiv i alla pågående aktiviteter och projekt i staden.

Elin Brännström, delaktighetssamordnare på Skellefteå kommun

Skellefteås nya kulturhus, SARA, har en app med förstärkt verklighet som gör det lättare att ta sig ditt man vill. Detta innefattar 3D-kartläggning, ruttplanering och ett ljudsystem för personer med synnedsättning vilket säkerställer tillgänglighet för alla i samhället.

För att minska potentiella faror för personer med funktionsnedsättningar tillhandahåller en kommunal webbplats och sms-tjänst för personer med synnedsättningar aktuell information om byggnadsarbeten som pågår på Skellefteås vägar samt andra potentiella hinder. Staden har även en utbildningsavdelning som gör det möjligt för unga människor med intellektuella funktionsnedsättningar att utforska tekniker och arbetssätt som kan hjälpa dem att leva ett mer självständigt vuxenliv.

På så sätt tillhandahåller Skellefteå inte bara teknik för att stödja personer med funktionsnedsättningar utan utrustar dem även med de kunskaper och färdigheter som krävs för att använda den.

Skellefteås kulturhus använder en app med förstärkt verklighet för att göra det lättare för personer med synnedsättningar att röra sig i lokalen

Andra plats

322 071 invånare

Córdoba

Spanien

Córdoba är en av Europas äldsta städer och ligger i en enklav mellan berg och Guadalquivir-dalen. Staden ser universell tillgänglighet som högprioriterat och fokuserar särskilt på inkluderande turism och offentlig-privata partnerskap.

Vi är medvetna om att det fortfarande finns mycket att göra för att uppnå perfekt tillgänglighet men vi kan försäkra er om att vår stad blir bättre för varje år. I slutändan, i sin förvaltning av detta underbara hörn av världen, är staden Córdoba ansvarig för att ta hand om alla medborgare och besökare, vare sig med eller utan funktionsnedsättningar. Vi gör det för alla och alla är alltid välkomna hit.

José María Bellido, Córdobas borgmästare

Kulturarv för alla att njuta av

Córdoba är den stad i Spanien som hyser landets alla äldsta kvarter och är den enda staden i världen med fyra UNESCO-skyddade platser, staden är mycket populär bland turister. Bara Córdoba moské-katedral lockar upp till 2 miljoner besökare varje år. I detta sammanhang syftar åtgärder implementerade av Delegationen för inkludering och tillgänglighet till att främja kontinuerliga och omfattande åtgärder för att förbättra tillgängligheten för turister som besöker staden.

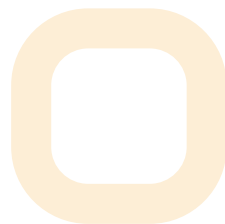
En stor del av Córdoba kulturella agenda är festivalen *Patios de Córdoba* där invånarna öppnar sina innergårdar för allmänheten att njuta av. Under festivalen installeras mobila ramper för rullstolsburna personer och personer med nedsatt rörlighet tillsammans med reserverade parkeringsplatser.

Córdoba's Julio Romero de Torres-museum är det första museet i Spanien som är 100 % tillgängligt vilket ytterligare demonstrerar stadens strategiska engagemang för en inkluderande kultur. Museet är utrustat med hör-/teleslingor och radiofrekvenssystem, relief-tavlor (väggmonterade taktila skulpturer) och ljudbeskrivningar av utställningarna på 34 språk och det spanska teckenspråket. Det finns även en tillgänglig rutt som leder från stadens historiska centrum till museet.

Byggnadsarbeten för att förbättra tillgängligheten för rullstolar i området Alcázar de los Reyes Cristianos ("De kristna monarkernas slott") pågår för närvarande. Hittills har arbetet förbättrat monumentets övergripande tillgänglighet med 90 %.

Sist men inte minst, ett särskilt utbildningsprogram på totalt 355 timmars lärande hjälper offentliga och privata turistbyråer att bättre stödja besökare med funktionshinder.

Ramper installeras i Córdoba's kultur- och fritidsområden för att förbättra tillgängligheten för rullstolar

NaviLens-koder hjälper personer med synnedsättningar att självständigt använda Córdobas kollektivtrafikknät

Tillgänglighet i hela transportnätet

Kollektivtrafiken i Córdoba är gratis för personliga assistenter till personer med funktionsnedsättningar och busschaufförer är utbildade för att samarbeta med dem. En särskild app har utvecklats av staden som hjälper personer med nedsatt rörlighet att enkelt boka en sensorutrustad parkeringsplats på förhand. Tågstationer är också tillgängliga.

Medel från NextGenerationEU används för att göra 220 busshållplatser i Córdoba 100 % tillgängliga, bland annat genom att installera NaviLens-systemet. NaviLens hjälper användare med synnedsättningar att bli mer självständiga. Hela 50 taxistationer i Córdoba använder redan detta system. Hittills har över 4 000 interaktioner gjorts med NaviLens-koder installerade på 34 busshållplatser, och fler än 1 200 med koder installerade på Julio Romero de Torres-museet.

Inkluderande utrymmen för människor att ha roligt

Córdoba använder piktogram för att underlätta för barn med funktionsnedsättningar att leka, och anpassade möbler i fritidsområden för personer med nedsatt rörlighet.

Piktogram som denna gör det lättare för barn med funktionsnedsättningar att förstå och leka med fritidsutrustning

Tredje plats

293 218 invånare

Ljubljana

Slovenien

Ljubljana är huvudstaden och den största staden i Slovenien, den är landets kulturella hjärta och har ett rikt historiskt arv. Staden vann priser under Access City-priset 2015 och 2018. Sedan dess har staden arbetat hårt med att bli ännu mer tillgänglig vilket banat vägen för andra slovenska städer.

Ljubljana är en stad där olika människor lever tillsammans i ömsesidig respekt. Vi skapar de förutsättningar som krävs för att alla ska kunna leva ett fullvärdigt och kvalitativt liv. Tillgänglighet för alla är en av de viktigaste frågorna som vi alltid måste ha i åtanke när vi utvecklar staden. Om staden är tillgänglig för de allra mest utsatta grupperna är den tillgänglig och vänlig för alla.

Zoran Jankovićlin Brännström, Ljubljanas borgmästare

En taktil modell av Ljubljanas slott visas på slottsgården

En rik kulturell upplevelse för alla besökare

Ljubljanas gamla hjärta ger fri tillgång för fotgängare till gator, torg och broar över floden Ljubljanica. Totalt har 13 gångbroar byggts eller renoverats för att bli mer tillgängliga. Av de 13 kostnadsfria offentliga toaletterna är 10 tillgängliga för alla.

Butchers' Bridge (Ljubljanas "kärleksbro") har tillgängliga kostnadsfria ombordstigningsanläggningar för flodbåtar, och Ljubljanas slott kan besökas via en tillgänglig linbana. En taktil modell av slottet för personer med synnedsättningar visas på innergården vilket gör det lättare för dem att uppleva arkitekturen.

För att säkerställa att alla kan njuta av Ljubljanas omfattande grönområden har staden investerat i tillgängliga stadsträdgårdar. Detta innefattar installation av mer än 3 000 bänkar. Flera offentliga lekplatser har också uppggraderats för att göra dem mer tillgängliga.

Gratis elfordon och rullstolsanpassade bilar finns tillgängliga i hela Ljubljana

Säker färd i staden

I Ljubljanas stadskärna har områden exklusivt avsedda för fotgängare och cyklister utökats och förbättrats med jämn beläggning, taktila vägmärkingar, låga trottoarkanter och ramper. Mer än 80 % av övergångsställena ger ifrån sig ljudsignaler och 2 % av parkeringsplatserna är reserverade för personer med funktionsnedsättningar.

Gratis elfordon och rullstolsanpassade bilar finns tillgängliga för medborgare i hela staden. Alla stadsbussar har låga golv och 96 % av dem är utrustade med video- och ljudmeddelanden. Resor med stads- och intercitytrafik är även gratis för invånare med funktionsnedsättningar och deras personliga assistenter, detta gäller även för äldre personer.

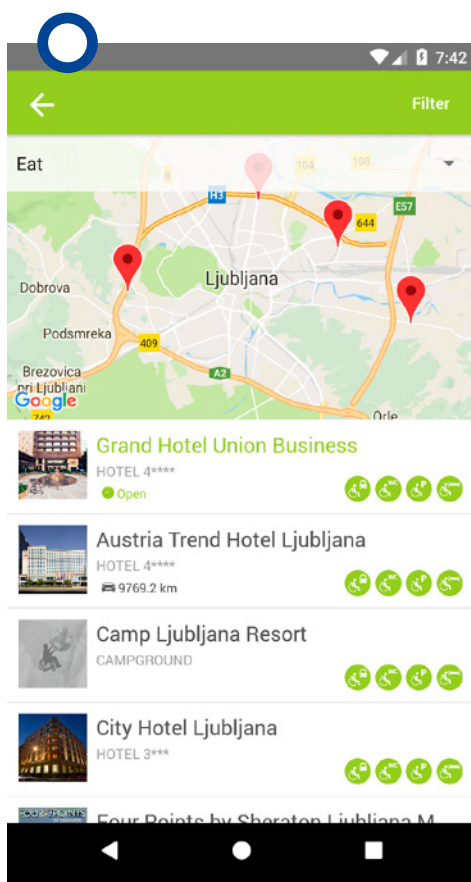
Personer med funktionsnedsättningar kan använda kollektivtrafiken i Ljubljana på ett säkert sätt tack vare åtgärder såsom särskilda ID-kort som kan användas för att snabbt begära hjälp från stadsbussförare.

Innovativ mobilapp

Sedan 2018 kan besökare till Ljubljana ladda ner den kostnadsfria mobilappen "Ljubljana i rullstol" för att få tillgång till information för rullstolsburna. Appen har information om tillgängliga områden och gör det lättare för personer med funktionsnedsättningar att röra sig i staden.

Smarta digitala lösningar (inklusive en tillgänglig webbportal för "Tjänsten för medborgarinitiativ") bidrar till att ge enklare och snabbare tillgång till information och möjligheter för alla att delta.

Mobilappen "Ljubljana i rullstol" ger relevant och uppdaterad information om tillgänglighet i staden

Aktivt engagemang av personer med funktionsnedsättningar

Ljubljana släppte nyligen en plan för strategisk tillgänglighet som inbegriper både privata och offentliga aktörer och innehåller tydliga åtgärder för att göra staden mer tillgänglig fram till 2025.

Personer med funktionsnedsättningar är direkt inkluderade i stadspolitiken genom SOAKO och SVSO (borgmästarens rådgivande organ). SOAKO utgörs av personer med funktionsnedsättningar, representanter från organisationer för personer med funktionsnedsättningar, arkitekter och kommunala tjänstepersoner. Det rådgivande organet implementerar initiativ för att avlägsna och förebygga arkitektoniska hinder och kommunikationshinder för personer med funktionsnedsättningar. Det föreslår även praktiska lösningar för berörda organ inom stadsförvaltningen.

Utöver beslutsfattande ingår även personer med funktionshinder i den praktiska implementeringen av policyer. Detta inkluderar testning av tillgängliga lösningar i offentliga utrymmen såsom taktill vägmarkering, provturer på stadsbussar och provläsning av lättläst information. På så sätt är personer med funktionsnedsättningar värdefulla partners när det kommer till att göra staden öppen och tillgänglig för alla.

Ljubljana konsulterar regelbundet personer med funktionsnedsättningar som en del av beslutsfattandet för att bättre förstå de specifika tjänster och åtgärder som kan stödja deras integration, autonomi och självständiga liv.

Särskilt omnämmande för informations- och kommunikationsteknik (IKT)

60 000 invånare

Mérida

Spanien

Mérida är en historisk stad i sydvästra Spanien som lades till i UNESCO:s världsarvslista 1993 tack vare sin rika romerska historia. Staden arbetar med att främja tillgången för alla medborgare till sitt kulturella förflutna, nutid och framtid, och strävar ständigt efter att bli en stad för alla.

I Mérida utför vi ett projekt för urban och social omvandling baserat på universell tillgänglighet. För att göra det till verklighet förstår vi att det enda sättet att genomdriva omvandlingen är med hjälp av tvärgående åtgärder och policyer. Endast genom universell tillgänglighet och en social modell kan vi uppnå vårt mål: att alla människor utan undantag ska kunna utöva sitt medborgarskap.

Antonio Rodríguez Osuna, Méridas borgmästare

Besökare av Méridas ruiner och monument kan använda sina telefoner till att skanna interaktiva paneler och få tillgång till audiovisuell information

Mérida har konsekvent arbetat för att främja universell tillgänglighet och konsolidera samarbetet med representativa organisationer för personer med funktionsnedsättningar. I synnerhet har staden använt IKT för att göra kulturevenemang och historiska platser mer tillgängliga.

Innovativ användning av IKT vid kulturevenemang och historiska platser

Mérida är en mycket gammal stad som vill respektera sitt arv men samtidigt bli mer tillgänglig. Den har lagt särskilt fokus på att förbättra tillgängligheten för sina kulturevenemang och historiska platser.

För att göra Méridas fascinerande historia tillgänglig för fler människor har staden installerat tillgängliga interaktiva paneler vid sina ruiner och monument.

På Sten- och musikfestivalen som äger rum årligen på den romerska teatern används vibrerande påsar för att hjälpa personer med hörselnedsättning av njuta av musiken. Dessutom samarbetar Méridas internationella klassiska teaterfestival med Plena inclusión (en organisation som stöder personer med intellektuella funktionsnedsättningar eller utvecklingsstörningar), ONCE (en stiftelse som stöder personer med synnedsättning) och Audiosigno (tjänster för sensorisk tillgänglighet) för att göra föreställningar mer tillgängliga och göra det möjligt för alla njuta av klassisk teater.

Mérida har introducerat "bullenfria dagar" på Stadsmässan och under De tre kungarnas parad i jultider. Under dessa dagar är musiken avstängd under vissa tider för att personer med autism och annan sensorisk känslighet ska kunna delta utan att bli överväldigade.

Människorna som bor i vår stad litar på att vi förbättrar deras liv genom att främja globala projekt på lokal nivå och att vara en stad som gör sitt arv mer universellt, mer tillgängligt och mer inkluderande. Ett arv som är en del av livet för invånarna i Mérida och för alla människor som besöker oss. Ett arv som levs och uppskattas.

Antonio Rodríguez Osuna, Méridas borgmästare

Under sommar- och julloven kan barn delta i inkluderande stadsläger som gör stadens arv mer tillgängligt. Lägren erbjuder barn specialiserat stöd för att hjälpa dem att delta i sport, teater- och musikevenemang, och guidade turer. Den offentliga simhallen är nu tillgänglig tack vare installation av en hiss. Tillgänglighetslösningar har även införts i många av stadens lekplatser.

Representation

Méridas viktiga offentliga byggnader har magnetslingor vilket gör att fler människor kan delta i stadens aktiviteter, forum och evenemang. Sedan 2015 har staden även haft en särskild del av stadsfullmäktige som ägnat sig åt rättigheter och behov för personer med funktionsnedsättningar. Policyer för tillgänglighet är formulerade kring en inkluderingsplan. Planen har skrivits i samarbete med personer med funktionsnedsättningar, deras familjer och representativa föreningar. Den innebar även en stor sammanställning av information genom tester, möten och intervjuer. Den diskuterades och fastslogs därefter av kommunmedarbetarna. Av de 101 åtgärderna i inkluderingsplanen har staden redan lanserat 50 och hittills investerat 2,1 miljoner euro.

Inkluderande stadsläger gör Méridas arv mer tillgängligt för barn genom bland annat guidade turer

**Särskilt omnämmande
för bebyggd miljö**

1,9 miljoner invånare

Hamburg

Tyskland

Hamburg är Tysklands näst största stad och lockar miljontals turister varje år. Dess floder och kanaler korsas av cirka 2 500 broar vilket gör den till staden med det högsta antalet broar i Europa. Hamburg har en befolkning på cirka 1,9 miljoner och utvecklar ständigt sin stadsbild för att bli en mer inkluderande stad att leva i för personer med funktionsnedsättningar.

Tillgänglighet är en mänsklig rättighet och det är viktigt för medborgarna i Hamburg och Tyskland som helhet. När människor stöter på hinder kan de inte delta fullt ut i samhället och berövas därmed på sitt oberoende. I detta avseende är tillgänglighet även en grundläggande del av demokratin. Ett modernt, framtidsinriktat, demokratiskt samhälle är fritt från hinder och inkluderande och det är exakt vad vi vill ha i Hamburg.

Ulrike Kloiber, senatsamordnare för jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar

Tillgänglighet som drivs av innovativa idéer

Hamburg har ett starkt fokus på tillgänglighet som en del av sitt arbete med privata och statligt subventionerade bostäder. Hamburgs hamn som är en av de största hamnarna i världen är en av stadens främsta attraktioner och ett utmärkt exempel på en turistplats som är mycket tillgänglig. Hamburg har även introducerat innovativa koncept såsom "framtidens taxi" (*Zukunftstaxi*). Detta koncept ger subventioner för driften av taxibilar med nollutsläpp som kan transportera rullstolsburna personer.

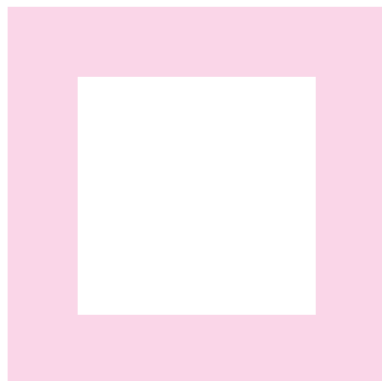

"Framtidstaxin" är ett stort steg i arbetet med Hamburgs tillgänglighet

Aktivt engagemang i hela staden

Hamburg har en konsoliderad strategi för tillgänglighet som inkluderar intressenters delaktighet och samordnade åtgärder mellan offentlig och privat sektor. Ett exempel är Förbundslandets arbetsgrupp för personer med funktionsnedsättning som är en förening som sammanför nästan 70 organisationer för personer med funktionsnedsättningar. Arbetsgruppen förespråkar rättigheter för personer med funktionsnedsättningar inför myndigheter och institutioner.

Hamburgs breda fokus innebär att staden uppnått mycket när det gäller att bli mer tillgänglig, från att utbilda taxichaufförer i att betjäna kunder med funktionsnedsättningar till att erbjuda tillgängliga offentliga förvaltningstjänster på nätet.

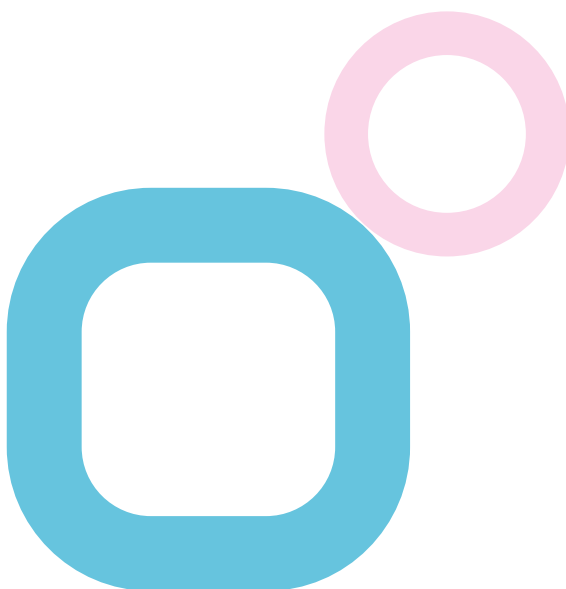

En grupp människor som fotograferas
i en ståtlig sal där de tar emot ett pris

Vägar för personer med funktionsnedsättningar

Hamburg avser att inrätta ett institut för inkluderande utbildning så att personer med intellektuella funktionsnedsättningar kan undervisa vid högre lärosäten. Dessutom har staden en egen lag - Lagen för jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar - som liksom FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar syftar till att främja självständigt boende och lika delaktighet för personer med funktionsnedsättningar i samhället.

Särskilt omnämning för transport

160 000 invånare

Grenoble

Frankrike

Grenoble är omgivet av berg i sydöstra Frankrike och har ett långvarigt engagemang inom tillgänglighet. Staden kom på andra plats vid Access City-priset 2013, och 2020 tilldelades staden utmärkelsen "första tillgängliga staden" av den franska föreningen för personer med funktionsnedsättningar, *APF France handicap*.

Vi vill ge alla möjlighet att delta i skapandet av vår stad i enlighet med idén om 'ingenting om oss utan oss'. Vår kollektivtrafik är välutrustad – vår spårvagn var den första tillgängliga spårvagnstjänsten i världen och vi fokuserar nu på att tillhandahålla tillgängliga bostäder till personer med fysiska funktionshinder.

Luis Beltran-Lopez, kommunalråd med ansvar för tillgänglighet och funktionsnedsättningar i kommunstyrelsen

Grenoble har gjort stora framsteg när det kommer till att göra sin kollektivtrafik tillgänglig

Tillgängligt resande runt om i staden

Grenoble har en stark strategi för transporttillgänglighet. Stadens allmänna bussar och spårvagnar har gjorts tillgängliga och man arbetar för närvarande med att tillhandahålla anpassade cyklar.

Särskild kampanj för ökad medvetenhet

Grenobles tillgänglighetsmånad inkluderar en mängd evenemang som syftar till att öka medvetenheten kring personer med funktionsnedsättningar, deras behov och deras utmaningar. Staden anordnar även studiebesök för att bedöma situationen på plats. Varje år utarbetar Grenoble en rapport om tillgänghetsläget för privata och offentliga strukturer och presenterar resultatet under mötet med kommunens tillgänglighetskommission.

Under mötet med kommunens tillgänglighetskommission diskuteras tillgänghetsläget i Grenoble

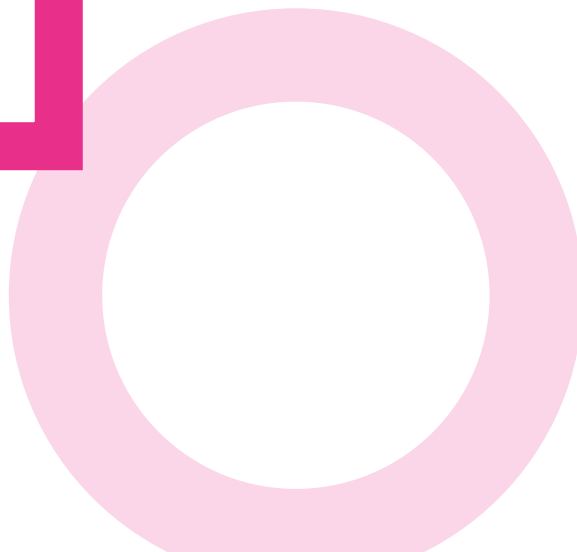
Grenoble förbättrar sina anläggningar för att göra idrotten mer tillgänglig

Bortom transport

Ad'Ap-planen som löper fram till 2025 syftar till att omvandla Grenobles byggnader såsom skolor, kulturhus och idrottsanläggningar. Detta kommer att göra det möjligt för staden att starta fler idrottsprojekt. Fler än 40 anläggningar har redan anpassats.

Representation i beslutsfattande

Projekt som finansieras av Grenobles stadsbudget läggs fram och röstas fram av invånarna vilket leder till nya projekt för social integration. Dessa inkluderar bildandet av föreningar som stöder barn med autism som hoppat av skolan, och skapandet av lekplatser som kallas "handiparker". Dessa parker är avsedda för barn med eller utan funktionsnedsättningar och främjar därmed mångfald redan från tidig ålder.

Deltagare i Access City-priset 2024

Du kan hjälpa till att göra livet lättare för personer med funktionsnedsättningar. Gå med och ansök om 2024 års Access City-pris.

Access City-priset anordnas av Europeiska kommissionen i samarbete med European Disability Forum. Priset uppmärksammar städer för deras arbete med att bli mer tillgängliga, särskilt för personer med funktionsnedsättningar.

Att delta i tävlingen är en möjlighet att få europeiskt erkännande och en unik möjlighet att se över den aktuella situationen i din stad. Det gör det även möjligt att dela erfarenheter med andra europeiska städer vilket hjälper er att bli till en ännu bättre stad att bo i och besöka.

De vinnande städerna får ett ekonomiskt pris:

- Första pris: 150 000 euro
- Andra pris: 120 000 euro
- Tredje pris: 80 000 euro

Städer med över 50 000 invånare kan anmäla sig

Urvalsprocessen är uppdelad i två faser: förval på nationell nivå och slutligt urval på europeisk nivå. De **nationella juryerna** i varje land väljer högst tre städer bland de nationella sökandena utifrån utvärderingskriterierna som tillhandahålls av Europeiska kommissionen. Förvalda kandidater går sedan vidare till den andra fasen av tävlingen och bedöms av den **europeiska juryn**.

För att ansöka måste man vara en statlig myndighet i en stad med över 50 000 invånare i en EU-medlemsstat. I medlemsstater med färre än två sådana städer kan även stadsområden som består av två eller fler städer delta om den sammanlagda befolkningen överstiger 50 000 invånare..

Eftersom samma stad inte kan vinna Access City-priset två år i rad kan inte staden som vann 2023 delta igen 2024. Arrangörerna av priset uppmuntrar alla andra städer (inklusive vinnarna av andra och tredje pris samt städer som erhållit hedersomnämnananden) att delta igen.

För att ansöka måste du fylla i och skicka in ett nätbaserat ansökningsformulär inom utsatt tid. För att bistå dig i din ansökan kommer riktlinjer och regler att publiceras i samband med att ansökningsperioden startar.

De kommer att finnas tillgängliga på alla officiella EU-språk på webbplatsen för Access City-priset 2024.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2024

Urvalsprocess och kriterier

Juryerna kommer att överväga de åtgärder som vidtagits och som planeras inom följande områden:

- den bebyggda miljön och det offentliga utrymmet.
- transporter och tillhörande infrastruktur.

- information och kommunikation, inklusive ny teknologi.
- offentliga lokaler och tjänster.

Juryerna kommer att utvärdera ansökningarna utifrån följande sex kriterier:

- relevans för tävlingens mål.
- ansvar, graden av engagemang.
- inverkan.
- resultatens kvalitet och hållbarhet.
- medverkan av personer med funktionsnedsättningar och berörda parter.
- social innovation.

Håll ett öga på vår webbplats för nyheter om de slutliga kriterierna.

Vinnaren av 2024 års Access City-pris meddelas den **1 december 2023**.

Prisutdelningen är en del av den årliga konferensen för firande av den Europeiska dagen för personer med funktionsnedsättningar (mellan 30 november och 1 december 2023).

Kontakta oss

Access City-prisets sekretariat kan hjälpa dig med att förbereda din ansökan. För ytterligare information kan du kontakta:

secretariat@accesscityaward.eu.

KONTAKTA EU

Besök

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU. Hitta ditt närmaste kontor på nätet (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_sv).

Ring eller skriv

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU. Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

- Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).
- Ring telefonnumret +32 22999696.
- Skriv via formuläret på nätet (european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_sv).

EU-INFORMATION

På nätet

På webbplatsen Europa finns det information om EU på alla officiella EU-språk (european-union.europa.eu).

EU-publikationer

Läs eller beställ EU-publikationer på nätet (op.europa.eu/sv/publications). Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala dokumentationscentrum (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1951, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Öppna EU-data

Portalen data.europa.eu ger tillgång till öppna datamängder från EU:s institutioner, organ och byråer. De kan laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål. Portalen ger också tillgång till en stor mängd data från EU-länderna.

Med det årliga Access City-priset uppmärksammas europeiska städer som arbetar med att göra sig mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättning och äldre. I den här broschyren lyfter vi fram 2023 års vinnare, andra- och tredjepristagarna och hedersomnämningarna och det de åstadkommit: Skellefteå (Sverige), Córdoba (Spanien), Ljubljana (Slovenien), Mérida (Spanien), Hamburg (Tyskland) och Grenoble (Frankrike). Årets städer har vidtagit konkreta åtgärder för att göra allmänna platser, tjänster, transporter, byggnader, kultur och turism mer tillgängliga.

Du kan hämta eller prenumerera på våra publikationer gratis på ec.europa.eu/social/publications

Vill du få regelbundna uppdateringar från GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering kan du registrera dig för det kostnadsfria e-nyhetsbrevet från Ett socialt Europa på

ec.europa.eu/social/e-newsletter

[Social Europe](#)

[EU_Social](#)

Europeiska unionens
publikationsbyrå